

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور

۳۷. میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	چکیده
۲	مقدمه
۲	۱. بررسی مجموع اعتبارات سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
۴	۲. وضعیت درآمدهای سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
۳	۳. اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی سرمایه‌ای لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ به تفکیک برنامه‌ای، ملی و
۴	استانی
۱۴	پیشنهادها
۱۷	منابع و مأخذ

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور ۳۷. میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

چکیده

سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به‌عنوان یکی از معاونت‌های ریاست‌جمهوری متولی سه بخش میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کشور است.

این بخش علاوه‌بر دستگاه سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری شامل پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری و شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی است. مرکز مطالعاتی منطقه‌ای حفظ میراث فرهنگی ناملوس در آسیای میانه و غربی نیز در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱، به زیرمجموعه سازمان میراث فرهنگی اضافه شده و اعتبار دریافت کرده است. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ مجموع اعتبارات سازمان ۳,۳۴۳,۹۳۳ میلیون ریال در نظر گرفته شده که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰، ۱۸/۲ درصد رشد داشته است.

مجموع اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای سازمان در این سال برابر ۲,۲۵۷,۹۷۳ میلیون ریال برآورد شده که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰، ۲۲/۸ درصد رشد را نشان می‌دهد. مجموع اعتبارات هزینه‌ای سازمان در لایحه ۱,۰۸۵,۹۶۰ میلیون ریال گزارش شده که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰، ۹/۶ درصد رشد داشته است.

نگاهی به پیوست ۴ لایحه بودجه نشان می‌دهد، بیشترین رشد اعتبار مربوط به برنامه گسترش خدمات موزه‌ای با ۴۹/۹ درصد افزایش و بیشترین کاهش مربوط به برنامه اکتشاف باستان‌شناسی و تاریخی با ۳۰ درصد رشد منفی است. همچنین علیرغم اهمیت برنامه جذب گردشگران ورودی اعتبار این برنامه رشدی نداشته و اعتبار برنامه تشویق گردشگری داخلی نیز رشدی اندک معادل ۲ درصد داشته است.

برحسب سهم برنامه‌ها از اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی لایحه بودجه سال ۱۳۹۱، بیشترین رشد مربوط به برنامه توسعه زیرساخت‌ها با نرخ رشد ۳۶ درصد است.

مقایسه برنامه‌های سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری با مواد برنامه پنجم توسعه نشان می‌دهد، اگرچه اغلب ردیف‌های بودجه جز چند مورد با قانون برنامه پنجم توسعه

همخوانی دارد، لکن به نظر می‌رسد تخصیص بودجه بین برنامه‌های مختلف متناسب با نیازهای این بخش صورت نپذیرفته است.

مقدمه

این گزارش در پی بررسی وضعیت اعتبارات سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ و مقایسه آن با قانون بودجه سال ۱۳۹۰ است. در این گزارش ضمن بررسی اعتبارات تملک دارایی و هزینه‌ای، درآمدهای بخش نیز در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۰ در جداول مختلف با نمودارهای آماری مورد توجه و تحلیل قرار گرفته‌اند. در پایان گزارش نیز با نگاهی به وضعیت لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ و مقایسه آن با اسناد بالادستی (از جمله قانون برنامه پنجم توسعه) پیشنهادهای جهت کارآمدی بهتر این لایحه ارائه شده است.

۱. بررسی مجموع اعتبارات سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به‌عنوان یکی از معاونت‌های ریاست‌جمهوری دارای وظایف متنوعی است. این بخش متشکل از سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری و شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی است. همچنین در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ برای مرکز تازه تأسیس «مطالعات منطقه‌ای حفظ میراث فرهنگی ناملوس در آسیای میانه و غربی» از محل اعتبارات سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری ۶,۰۰۰ میلیون ریال اعتبار در نظر گرفته شده است.

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ مجموع اعتبارات سازمان ۳,۳۴۳,۹۳۳ میلیون ریال برآورد شده که در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۰، ۱۸/۲ درصد، رشد داشته است.

جدول ۱ مجموع اعتبارات سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و مقایسه آن با قانون بودجه سال ۱۳۹۰ را نشان می‌دهد.

(ارقام به میلیون ریال)

جدول ۱. اعتبارات دستگاه‌های میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری^۱

کد دستگاه	عنوان	جمع اعتبارات هزینه‌ای			اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای			جمع	
		قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه ۱۳۹۱ سال	رشد	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه ۱۳۹۱ سال	رشد	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه ۱۳۹۱ سال
۱۱۳۷۰۰	سازمان میراث فرهنگی صنایع دستی و گردشگری	۹۹۰,۸۰۰	۱,۰۸۵,۹۶۰	۹/۶۰	۱,۸۳۸,۲۳۸	۲,۲۵۷,۹۷۳	۲۲/۸۳	۲,۸۲۹,۰۳۸	۳,۳۴۳,۹۳۳
۱	سازمان میراث فرهنگی صنایع دستی و گردشگری	۸۶۳,۰۰۰	۹۱۴,۰۱۰	۵/۹۱	۱,۶۳۲,۴۰۱	۲,۰۳۶,۲۴۵	۲۴/۷۴	۲,۴۹۵,۴۰۱	۲,۹۵۰,۲۵۵
۲	پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری	۱۲۷,۸۰۰	۱۶۵,۹۵۰	۲۹/۸۵	۴۴,۹۷۰	۶۰,۸۶۱	۳۵/۳۴	۱۷۲,۷۷۰	۲۲۶,۸۱۱
۳	شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی	۰	۰	۰/۰۰	۱۶۰,۸۶۷	۱۶۰,۸۶۷	۰	۱۶۰,۸۶۷	۱۶۰,۸۶۷
۴	مرکز مطالعاتی منطقه‌ای حفظ میراث فرهنگی ناملوس در آسیای میانه و غربی*	۰	۶,۰۰۰	۱۰۰	۰	۰	۰	۰	۶,۰۰۰

* این مرکز در لایحه سال ۱۳۹۱ به زیرمجموعه سازمان میراث فرهنگی اضافه شده است.

۱. مجموع اعتبارات ذکر شده در این جدول از جدول شماره ۷ لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ و قانون بودجه سال ۱۳۹۰ استخراج شده است.

با توجه به جدول فوق مجموع اعتبار سازمان میراث فرهنگی، ۱۸/۲۰ درصد برآورد شده که از این میان پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری با ۳۱/۲۸ درصد افزایش اعتبار بیشترین رشد را داشته است. اعتبار شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی بدون هیچ‌گونه رشدی ۱۶۰٫۸۶۷ میلیون ریال برآورد شده است.

بیشترین رشد اعتبار تملک دارایی سرمایه‌ای مربوط به پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری با رشد ۳۵/۳۴ درصد می‌گردد.

میزان اعتبارات هزینه‌ای سازمان نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰ حدود ۹/۶ درصد رشد داشته است، براساس آنچه جدول ۱ نشان می‌دهد، تغییر اعتبارات هزینه‌ای پژوهشگاه حدود ۲۹/۸۵ درصد بوده که نشان‌دهنده افزایش بودجه پژوهشگاه نسبت به سال ۱۳۹۰ است.

برنامه‌های سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و تغییر اعتبارات آن در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ به تفکیک در جدول ۲ نشان داده شده است.

۲. وضعیت درآمدهای سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

علاوه بر اعتبارات ذکر شده در جدول شماره ۱، در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ اعتباراتی نیز برای سازمان میراث فرهنگی در بخش ردیف‌های متفرقه در نظر گرفته شده است. سقف اعتبارات درآمدهای سازمان از محل جزء «۱۷» ردیف متفرقه ۵۳۰۰۰۰ با موضوع «تأمین و آماده‌سازی موزه‌ها و ابنیه تاریخی».

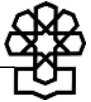
اعتبار ابلاغی قانون بودجه سال ۱۳۹۰ این ردیف به میزان ۱۶۰٫۰۰۰ میلیون ریال می‌باشد که شامل ۱۴۰٫۰۰۰ میلیون ریال اعتبار هزینه‌ای و مبلغ ۲۰٫۰۰۰ میلیون ریال اعتبار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای است (۷۸/۵ درصد هزینه‌ای و ۱۲/۵ درصد سرمایه‌ای) که در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نیز همین میزان اعتبار برای ردیف فوق‌الذکر منظور شده است.

اعتبار مربوط به کمک به تأمین سرمایه «صندوق سرمایه صندوق حفظ و احیا» نیز مشابه قانون بودجه سال ۱۳۹۰ به میزان ۲۰۰۰ میلیون ریال در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ منظور شده است.

۳. اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی سرمایه‌ای لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ به تفکیک

برنامه‌ای، ملی و استانی

در این بخش سعی شده است تا در قالب جداول مختلف اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ بررسی گردد. هدف این بررسی‌ها به ترتیب مشخص شدن میزان رشد اعتبارات هریک از برنامه‌ها در سطح ملی (جدول ۲)، میزان رشد اعتبارات هریک از برنامه‌ها در مجموع سطوح ملی و استانی (جدول ۳) و میزان رشد اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای به تفکیک ملی - استانی و نیز حوزه مربوط به سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری (جدول ۴) است.

جدول ۲. اعتبارات برنامه‌های دستگاه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ و مقایسه آن با قانون بودجه سال ۱۳۹۰ - سطح ملی^۱

(ارقام به میلیون ریال)

شماره طبقه‌بندی	عنوان	هزینه عمومی		رشد	هزینه‌های اختصاصی		رشد	تملك دارایی‌هایی سرمایه‌ای		رشد	جمع		رشد
		قانون بودجه ۱۳۹۰ سال	لایحه بودجه ۱۳۹۱ سال		قانون بودجه ۱۳۹۰ سال	لایحه بودجه ۱۳۹۱ سال		قانون بودجه ۱۳۹۰ سال	لایحه بودجه ۱۳۹۱ سال				
۱۱۳۷۰۰	سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	۹۶۰,۸۰۰	۱,۰۴۵,۹۶۰	۸/۸۶	۳۰,۰۰۰	۴۰,۰۰۰	۳۳/۳	۱,۸۳۸,۲۳۸	۲,۲۵۷,۹۷۳	۲۲/۸۳	۲,۸۲۹,۰۳۸	۳,۳۴۳,۹۳۳	۱۸/۲
۱۰۴۰۶	برنامه تنظیم و اجرایی امور آماری	۲۰,۰۰۰	۲۲,۲۶۰	۱۱/۳	۰	۰		۰	۰		۰	۲۲,۲۶۰	۱۱/۳
۱۰۵۱۰	برنامه پژوهش‌های کاربردی	۸۸,۹۰۰	۱۱۴,۶۰۰	۲۸/۹	۵,۰۰۰	۳۰,۰۰۰	۵۰۰	۰	۰		۹۳,۹۰۰	۱۴۴,۶۰۰	۵۳/۹۹
۳۰۱۰۶	برنامه آموزش کردانی	۳,۱۵۰	۰	-۱۰۰	۰	۰		۰	۰		۳,۱۵۰	۰	-۱۰۰
۳۰۱۰۷	برنامه آموزش کارشناسی	۴۷۵۰	۰	-۱۰۰	۰	۰		۰	۰		۴,۷۵۰	۰	-۱۰۰
۳۰۱۱۱	برنامه آموزش غیررسمی فنی و حرفه‌ای	۶,۴۰۰	۷,۰۰۰	۹/۳۷	۰	۰		۰	۰		۶,۴۰۰	۷,۰۰۰	۹/۳۷
۳۰۲۰۹	برنامه پژوهش‌های کاربردی	۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	۰	۰	۰		۰	۰		۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	۰
۳۰۲۲۷	برنامه اکتشاف باستان‌شناسی و تاریخی	۱۱,۹۰۰	۱۵,۵۷۰	۳۰/۸۴	۲۵,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	-۶۰	۰	۰		۳۶,۹۰۰	۲۵,۵۷۰	-۳۰
۳۰۲۳۳	برنامه تأمین، حفاظت و مرمت میراث غیرمنقول با ارزش فرهنگی و تاریخی	۱۶۰,۰۰۰	۱۷۵,۰۰۰	۹/۳۷	۰	۰		۸۲۹,۷۶۱	۷۰۲,۲۶۳	۱۸/۱۵	۸۶۲,۲۹۳	۱,۰۰۴,۷۶۱	۱۶/۵۲
۳۰۲۳۴	برنامه تأمین، حفظ و مرمت اشیای باارزش فرهنگی و تاریخی	۴۰,۵۰۰	۴۰,۵۰۰	۰	۰	۰		۰	۰		۴۰,۵۰۰	۴۰,۵۰۰	۰
۳۰۲۳۷	برنامه تشویق گردشگری داخلی	۱۹۱,۴۷۵	۱۹۵,۹۳۰	۲/۳۲	۰	۰		۰	۰		۱۹۱,۴۷۵	۱۹۵,۹۳۰	۲/۳۲
۳۰۲۳۸	برنامه توسعه زیرساخت‌های مورد نیاز گردشگری	۰	۰	۰	۰	۰		۹۱۳,۴۸۰	۷۹۲,۸۸۴	۱۵/۲	۷۹۲,۸۸۴	۹۱۳,۴۸۰	۱۵/۲

۱. اعتبارات درج شده در این جدول از پیوست ۴ لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ و قانون بودجه سال ۱۳۹۰ استخراج شده است.

شماره طبقه‌بندی	عنوان	هزینه عمومی		رشد	هزینه‌های اختصاصی		رشد	تملك دارایی‌هایی سرمایه‌ای		رشد	جمع		رشد
		قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱		قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱		قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱		قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	
۳۰۲۴۴	برنامه جذب گردشگران ورودی به کشور	۱۵,۵۰۰	۱۵۵,۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۵,۵۰۰	۱۵۵,۰۰۰	۰
۳۰۲۶۳	برنامه گسترش خدمات موزه‌های	۸۴,۰۰۰	۱۰۳,۸۰۰	۲۳/۵۷	۰	۰	۰	۴۶۹,۶۳۲	۲۹۸,۴۹۷	۵۵/۳۳	۳۸۲,۴۹۷	۵۷۳,۴۳۲	۴۹/۹۱
۳۰۲۷۴	برنامه گسترش ساختمان‌ها و تجهیزات	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۴۴,۵۶۴	۴۵,۱۰۰	۱/۲	۴۴,۵۶۴	۴۵,۱۰۰	۱/۲
۳۰۲۹۱	برنامه شناسایی و حفظ میراث فرهنگی ملموس	۶,۰۰۰	۶,۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۶,۰۰۰	۶,۰۰۰	۰
۳۹۴۷۹	برنامه هزینه‌های مربوط به بازنشستگان دولت	۲۷,۰۰۰	۲۷,۶۰۰	۲/۲۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲۷,۰۰۰	۲۷,۶۰۰	۲/۲۲
۳۰۴۸۰	برنامه هزینه‌های مربوط به خانواده‌های شاهد و ایثارگر	۱,۰۲۵	۶,۰۰۰	۴۸۵/۳۶	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱,۰۲۵	۶,۰۰۰	۴۸۵/۳۶
۴۰۳۱۵	برنامه ترویج صنایع دستی	۷۱,۰۰۰	۷۵,۰۰۰	۵/۶۳	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۷۱,۰۰۰	۷۵,۰۰۰	۵/۶۳
۴۰۳۱۸	برنامه رشد تولیدات صنایع دستی	۴۰,۰۰۰	۴۵,۰۰۰	۱۲/۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۴۰,۰۰۰	۴۵,۰۰۰	۱۲/۵
۴۰۳۲۸	برنامه حمایت از صادرات صنایع دستی	۴۵,۷۰۰	۴۶,۷۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۴۵,۷۰۰	۴۶,۷۰۰	۲/۱۸

تحلیل جدول ۲: بیشترین رشد اعتبار به ترتیب مربوط به برنامه پژوهش‌های کاربردی (۱۰۵۱۰) با میزان ۵۳/۹۹ درصد و برنامه گسترش خدمات موزه‌های (۳۰۲۶۳) با میزان ۴۹/۹۱

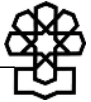
درصد و بیشترین کاهش‌ها مربوط به دو برنامه آموزش کاردانی (۳۰۱۰۶) و برنامه آموزش کارشناسی (۳۰۱۰۷) است که کلاً در لایحه سال ۱۳۹۱ حذف شده‌اند.

- همچنین علیرغم اهمیت برنامه تشویق گردشگری داخلی (۳۰۲۳۷) خصوصاً بعد از اجرای طرح هدفمندسازی یارانه‌ها، برنامه مذکور با افزایش اندک ۲/۳۲ همراه بوده است.

- ازسویی برنامه پژوهش‌های کاربردی (۳۰۲۰۹)، برنامه تأمین، حفظ و مرمت اشیای باارزش فرهنگی و تاریخی (۳۰۲۳۴) و برنامه جذب گردشگران ورودی به کشور (۳۰۲۴۴)

علیرغم اهمیت غیرقابل انکارش هیچ‌گونه رشدی را نشان نمی‌دهند (نرخ رشد ۰ درصد).

- برنامه اکتشاف باستان‌شناسی و تاریخی (۳۰۲۲۷) نیز با کاهش ۳۰ درصدی مواجه شده است.

جدول ۳. اعتبارات برنامه‌های دستگاه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ و مقایسه آن با قانون بودجه سال ۱۳۹۰ - سطح ملی و استانی^۱

شماره طبقه‌بندی	عنوان	هزینه ای										جمع کل		رشد		
		از محل منابع اختصاصی					از محل منابع عمومی					قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱			
		استانی		ملی			استانی		ملی							
		قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱					
۱۰۵۱۰	برنامه پژوهش‌های کاربردی	۴۸۴,۸۹۱	۱۱۴,۶۰۰	۰	۰	۱۶,۳۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۱,۵۰۰	۵۰۱,۱۹۱	-۹۷/۷
۳۰۲۰۹	برنامه پژوهش‌های کاربردی	۱۱,۴۳۰	۱۱,۵۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۱,۵۰۰	۱۱,۴۳۰	۰/۶۱
۳۰۲۲۷	برنامه اکتشاف باستان‌شناختی و تاریخی	۱۱,۹۰۰	۱۵,۵۷۰	۶۸,۳۸۱	۸۰,۶۹۰	۲۵,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۴۷,۵۷۸	۱۳۱,۷۱۴	۱۲/۰۴
۳۰۲۳۳	برنامه تأمین حفاظت و مرمت میراث غیرمنقول باارزش فرهنگی تاریخی	۱۶۰,۰۰۰	۱۷۵,۰۰۰	۲۴۴,۵۴۵	۲۵۳,۹۸۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱,۸۸۱,۵۴۱	۱,۷۲۹,۷۵۵	۸/۷۷
۳۰۲۳۴	برنامه تأمین حفاظت و مرمت اشیای باارزش فرهنگی تاریخی	۴۰,۵۰۰	۴۰,۵۰۰	۹۶,۳۷۹	۱۲۴,۷۱۷	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۶۵,۲۱۷	۱۳۶,۸۷۹	۲۰/۷
۳۰۲۳۷	برنامه تشویق گردشگری داخلی	۱۹۱,۴۷۵	۱۹۵,۹۳۰	۹۸,۷۸۹	۱۲۳,۵۵۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۳۱۹,۴۸۰	۲۹۰,۲۶۴	۱۰/۰۶
۳۰۲۳۸	برنامه توسعه زیرساخت‌های مورد نیاز گردشگری	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲,۰۳۷,۵۰۱	۱,۳۸۸,۸۲۶	۴۶/۷

۱. اعتبارات این جدول از پیوست شماره ۴ لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ و قانون بودجه سال ۱۳۹۰ استخراج شده است.

شماره طبقه‌بندی	عنوان	هزینه ای												جمع کل	رشد
		از محل منابع عمومی						از محل منابع اختصاصی							
		ملی			استانی			ملی			استانی				
		قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	تفاوت	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	تفاوت	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	تفاوت	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	تفاوت		
۳۰۲۴۴	برنامه جذب گردشگران ورودی به کشور	۱۵۵,۰۰۰	۱۵۵,۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۳۰۲۶۳	برنامه گسترش خدمات موزه‌ای	۸۴,۰۰۰	۱۰۳,۸۰۰	۱۹,۸۰۰	۷۱,۰۲۰	۸۴,۵۷۷	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۴۴/۳۷

تحلیل جدول ۳: وجه تمایز جدول ۳ با جدول ۲ در این است که در جدول ۳ اعتبارات استانی هر برنامه دیده شده است. ممکن است ماهیت یک برنامه ایجاب نماید اعتبارات و رشد آنها بیشتر بر سطح استانی متمرکز شود و یا بالعکس اقتضای ماهیت برنامه تمرکز اعتبارات در سطح ملی باشد. از طریق مقایسه میزان رشد اعتبارات هر برنامه در جداول ۲ و ۳ می‌توان به تناسب اعتبارات اختصاص داده شده در سطح ملی یا استانی پی برد. همانطور که ملاحظه می‌شود میزان رشد اعتبارات برنامه توسعه زیرساخت‌های مورد نیاز گردشگری زمانی که اعتبارات استانی نیز لحاظ می‌گردد به‌طور قابل توجه‌ای با میزان رشد اعتبارات این برنامه در سطح ملی تفاوت دارد. این امر خود نشان‌دهنده افزایش اعتبارات این برنامه در دو سطح ملی و استانی و نیز رشد بالاتر اعتبارات این برنامه در سطح استانی است.

- درخصوص برنامه تأمین حفاظت و مرمت اشیای با ارزش فرهنگی تاریخی باید خاطرنشان کرد علیرغم عدم رشد اعتبارات این برنامه در سطح ملی، اعتبارات برنامه مذکور در سطح استانی افزایش داشته که البته بیشتر بودن اعتبارات استانی نسبت به ملی در این برنامه می‌تواند موجب اجرای بهتر برنامه گردد.
- برنامه گسترش خدمات موزه‌ای نیز هم در سطح ملی و هم در استانی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ مورد توجه قرار گرفته است.
- برنامه تشویق گردشگری داخلی و اکتشاف باستان‌شناختی و تاریخی نیز علیرغم رشد منفی در سطح ملی دارای رشد مثبت البته ناکافی‌ای در سطح استانی می‌باشند.
- جدول ذیل چگونگی توزیع اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای لایحه سال ۱۳۹۱ را میان بخش‌های سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری نشان می‌دهد.

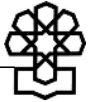
جدول ۴. مقایسه اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به تفکیک برنامه‌ای، ملی و استانی و حوزه^۱

(ارقام به میلیون ریال)

شماره طرح	عنوان طرح	حوزه	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	رقم افزایش اعتبار لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰	رشد
۳۰۲۳۸۰۰۱	مطالعه، شناسایی، امکان‌سنجی و ایجاد زیرساخت‌های مورد نیاز قطب‌ها و محورها	معاونت سرمایه‌گذاری	۱۲۱,۵۳۹	۱۴۰,۰۰۰	۱۸,۴۶۱	۱۵/۱۸
۴۰۲۳۸۰۰۴	مطالعه و ایجاد اردوگاه‌ها مجتمع‌های خدمات گردشگری		۱۹۰,۴۱۲	۲۲۰,۰۰۰	۲۹,۵۸۸	۱۵/۵۳
۳۰۲۳۸۰۰۵	مطالعه، شناسایی، امکان‌سنجی و ایجاد زیرساخت‌های مورد نیاز در مناطق نمونه گردشگری		۱۷۴,۳۰۸	۱۹۰,۰۰۰	۱۵,۷۹۲	۹/۰۵
۳۰۲۳۸۰۰۹	تأمین زیرساخت‌ها و ساماندهی سواحل دریای خزر		۳۲,۴۱۰	۴۰,۰۰۰	۷,۵۹۰	۲۳/۴۱
جمع			۵۱۸,۵۶۹	۵۹۰,۰۰۰	۷۱,۲۳۱	۱۳/۷۳
۳۰۲۶۳۰۰۲	ایجاد و تجهیز سایت موزه‌ها و کارگاه‌های هنرهای سنتی و تولیدات فرهنگی ملی	میراث فرهنگی و صنایع دستی	۱۶,۲۰۴	۱۸۰,۰۰۰	۱,۷۹۶	۱۱/۰۸
۳۰۲۶۳۰۰۱	احداث، تکمیل، تجهیز و مرمت موزه‌ها و کاخ‌موزه‌ها	معاونت میراث فرهنگی موزه‌ها	۹۷,۲۳۲	۱۴۰,۰۰۰	۴۲,۷۶۸	۴۳/۹۸
۳۰۲۶۳۰۰۳	ایجاد موزه‌های منطقه‌ای کشور		۱۲۹,۶۴۲	۲۳۰,۰۰۰	۱۰۰,۳۵۸	۷۷/۴۱
۳۰۲۶۳۰۰۹	توسعه مجموعه موزه ملی ایران		۲۴,۳۰۸	۳۷,۰۰۰	۱۲,۶۹۲	۵۰/۲۱
جمع			۲۵۱,۱۸۲	۴۰۷,۰۰۰	۱۵۵,۸۱۸	۶۲/۰۳
۳۰۲۳۳۰۰۱	ساماندهی و تعمیر بناهای مهم تاریخی	معاونت میراث فرهنگی حفظ و احیا	۸۱,۴۸۹	۹۲,۰۰۰	۱۰,۵۱۱	۱۲/۸۹
۳۰۲۳۳۰۰۲	تعمیر مرمت آثار و بناهای ثبت شده در اعتبار دستگاه‌های دولتی		۱۶,۲۰۶	۱۸,۰۰۰	۱,۷۹۴	۱۱/۰۶
۳۰۲۳۳۰۰۵	ساماندهی و مرمت محوطه‌ها و باغ‌های تاریخی، بقاع متبرکه و آرامگاه‌های مفاخر		۲۹,۹۸۰	۴۳,۰۰۰	۲,۰۲۰	۶/۷۳
۳۰۲۳۳۰۰۹	مشارکت در تعمیر و مرمت ابنیه و اشیای تاریخی و تکمیل موزه‌های در اختیار بخش غیردولتی		۷۶,۹۷۵	۸۵,۰۰۰	۸,۰۲۵	۱۰/۴۲
۳۰۲۳۳۰۱۰	مطالعه و مرمت و حفاظت بافت‌های تاریخی کشور		۶۰,۲۶۹	۶۵,۰۰۰	۴,۲۳۱	۷/۰۲
۳۰۲۳۳۰۲۰	مطالعه، شناسایی و تهیه طرح‌های حفاظت و مرمت آثار و یادمان‌های مفاخر ایرانی خارج از کشور		۸,۱۰۱	۹,۰۰۰	۸۹۹	۱۱/۰۷
جمع			۲۸۲,۹۱۹	۳۰۷,۰۰۰	۲۴,۰۸۱	۸/۳۳

۱. اطلاعات مربوط به این جدول از «دفتر برنامه و بودجه» سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و پیوست شماره ۱ لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ اخذ شده است.

شماره طرح	عنوان طرح	حوزه	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	رقم افزایش اعتبار لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰	رشد
۳۰۲۳۳۰۲۶	ساماندهی و تملک مجموعه تاریخی، فرهنگی بیت حضرت امام در شهر قم		۸,۱۰۲	۹,۰۰۰	۸۹۸	۱۱/۰۸
۳۰۲۳۳۰۲۷	ساماندهی و تملک مجموعه تاریخی، فرهنگی تپه‌های هگمتانه		۸,۱۰۲	۹,۰۰۰	۸۹۸	۱۱/۰۸
۳۰۲۳۳۰۲۸	ساماندهی و تملک مجموعه تاریخی، فرهنگی قلعه فلک‌الافلاک		۸,۱۰۳	۹,۰۰۰	۸۹۷	۱۱/۰۶
۳۰۲۳۳۰۲۵	ساماندهی و تملک مجموعه تاریخی، فرهنگی حافظیه و سعدیه		۸,۱۰۲	۹,۰۰۰	۸۹۸	۱۱/۰۸
۳۰۲۳۳۰۰۳	احیا و بهسازی کاروانسراها و ابنیه قدیمی و تبدیل آنها به واحدهای اقامتی و پذیرایی		۲۲,۸۲۷	۲۵,۰۰۰	۲,۱۷۳	۹/۵۱
جمع			۳۲۸,۷۵۶	۳۶۳,۰۰۰	۳۴,۲۴۴	۱۰/۴۱
۳۰۲۳۳۰۰۴	احداث، تعمیر و تجهیز پایگاه‌های حفاظتی و پژوهشی میراث فرهنگی کشور	پایگاه‌ها	۲۴,۳۱۵	۲۷,۰۰۰	۲,۶۸۵	۱۱/۰۴
۳۰۲۳۳۰۰۷	حفاظت و آماده‌سازی و مرمت آثار ثبت شده کشور در فهرست جهانی		۸۹,۱۲۹	۱۳۰,۰۰۰	۴۰,۸۷۱	۲۳/۴۱
جمع			۱۱۳,۴۴۴	۱۵۷,۰۰۰	۴۳,۵۵۶	۳۸/۳۹
۳۰۲۳۳۰۰۶	ایجاد سیستم حفاظتی و ساخت مخازن امن در موزه‌ها و کاخ‌موزه‌ها	فناوری اطلاعات	۲۵,۱۱۸	۲۸,۰۰۰	۲,۸۸۲	۱۱/۴۷
۳۰۲۳۸۰۰۲	اجرای طرح جامع فناوری و اطلاع‌رسانی گردشگری		۱۶,۲۰۶	۱۸,۰۰۰	۱,۷۹۴	۱۱/۰۶
جمع			۲۱,۲۲۴	۴۶,۰۰۰	۴,۶۲۶	۲۱/۷۹
۳۰۲۳۳۰۰۸	خرید حریم و ابنیه و اشیای باارزش تاریخی در اولویت قلعه فلک‌الافلاک خرم‌آباد و شهرهای توس و هگمتانه	معاونت توسعه	۱۷۸,۲۵۸	۱۹۰,۰۰۰	۱۱,۷۴۲	۶/۵۸
۳۰۲۷۴۰۲۰	تعمیر و تأمین تجهیزات و ماشین‌آلات		۲۰,۱۰۷	۴۰,۰۰۰	-۱۰۷	-۰/۵۳
جمع			۲۱۸,۲۶۵	۲۳۰,۰۰۰	۱۱,۶۳۵	۵/۳۲
۳۰۲۳۸۰۰۶	کمک‌های فنی و اعتباری به بخش غیردولتی	سرمایه‌گذاری و صنایع دستی	۹۷,۲۴۲	۱۴۳,۶۱۳	۴۷,۳۷۱	۴۸/۷۱
۳۰۲۳۳۰۰۷	احداث موزه منطقه‌ای آذربایجان شرقی	استانی	۹,۲۳۶	۱۰,۰۰۰	۷۶۴	۸/۲۷
۳۰۲۳۳۰۰۸	احداث موزه مشایخ و مشاهیر در شیراز		۱۲,۱۵۲	۱۷,۴۳۲	۵,۴۷۹	۴۵/۰۸
۳۰۲۳۳۰۱۰	احداث موزه بزرگ اراک		۸,۱۰۲	۱۷,۰۰۰	۸,۸۹۸	۱۰۹/۸۲
۳۰۲۳۳۰۱۱	مطالعه برای احداث موزه بزرگ صفویه اردبیل		۸۱۰	۰	-۸۱۰	-۱۰۰
۳۰۲۳۳۰۱۲	مطالعه برای احداث موزه میراث معنوی در اردبیل		۸۱۰	۰	-۸۱۰	-۱۰۰
			۸۱۰	۰	-۸۱۰	-۱۰۰

شماره طرح	عنوان طرح	حوزه	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	رقم افزایش اعتبار لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۰	رشد
۳۰۲۳۳۰۳۰	حفاظت و مرمت بافت‌های تاریخی استان یزد		۰	۱۸,۰۰۰	۱۸,۰۰۰	
۳۰۲۳۳۰۱۷	ساماندهی مجموعه فرهنگی طوس		۱۶,۲۰۴	۱۸,۰۰۰	۱,۷۹۶	۱۱/۰۸
جمع			۴۷,۳۱۵	۸۰,۶۳۲	۲۰۳,۳۱۷	۴۲۹/۷۰
جمع سازمان			۶۳۲,۴۰۱	۲,۰۳۶,۲۴۵	۲۰۳,۸۴۴	۳۲/۲۳
۳۰۲۳۸۰۱۷	کمک‌های فنی و اعتباری و احداث سرویس بهداشتی بین‌راهی	ایرانگردی جهانگردی	۱۶۰,۸۶۷	۱۶۰,۸۶۷	۰	۰
جمع ایرانگردی و جهانگردی			۱۶,۸۶۷	۱۶۰,۸۶۷	۰	۰
۳۰۲۳۳۰۱۸	مطالعه، شناسایی، امکان‌سنجی پروژه‌های بخش میراث - صنایع دستی و گردشگری	پژوهشگاه	۴۰,۵۱۳	۵۵,۷۶۱	۱۵,۲۴۸	۳۷/۶۳
۳۰۲۷۴۰۲۹	تأمین تجهیزات و ماشین‌آلات و تعمیرات اساسی		۴,۴۵۷	۵,۱۰۰	۶۴۲	۱۴/۴۰
جمع پژوهشگاه			۴۴,۹۷۰	۶۰,۸۶۱	۱۵,۸۹۱	۳۵/۳۳
جمع کل			۱,۸۳۸,۲۳۸	۲,۲۵۷,۹۷۳	۴۱۹,۷۳۵	۲۲/۸۳

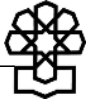
تحلیل جدول ۴: همان‌گونه که مشاهده می‌شود بخش موزه‌های معاونت میراث فرهنگی بیشترین رشد اعتبارات را داشته است. به معاونت گردشگری هیچ‌گونه اعتباری از محل اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای اختصاص نیافته است. اگرچه انجام برنامه‌هایی نظیر توسعه زیرساخت‌های مورد نیاز گردشگری، برنامه گسترش خدمات موزه‌ای و نظیر آن در جهت توسعه گردشگری صورت می‌پذیرند اما نکته قابل توجه آن است که وجود چنین زیرساخت‌ها و روساخت‌هایی بدون حمایت جدی از برنامه‌های توسعه گردشگری داخلی و ورودی، موجبات رونق این صنعت را فراهم نخواهند آورد. لذا تقویت معاونت گردشگری در ساختار سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری که وظیفه اصلی توسعه گردشگری داخلی و ورودی را برعهده دارد، از بایسته‌هایی است که متأسفانه در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ مورد توجه چندانی قرار نگرفته است.

جدول ۵. سهم اعتبار برنامه‌ها از اعتبارات سازمان در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ (ارقام به میلیون ریال)

شماره طبقه‌بندی	عنوان	هزینه‌ای				تملك دارایی‌های سرمایه‌ای			جمع کل		
		از محل منابع عمومی		از محل منابع اختصاصی		جمع	استانی	ملی	جمع	استانی	ملی
		استانی	ملی	استانی	ملی						
۳۰۲۰۹	برنامه پژوهش‌های کاربردی	۱۱,۵۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۱,۵۰۰	۰	۱۱,۵۰۰	
۳۰۲۲۷	برنامه اکتشاف باستان‌شناختی و تاریخی	۱۵,۵۷۰	۸۰,۶۹۰	۱۰,۰۰۰	۴۱,۳۱۸	۴۱,۳۱۸	۰	۱۰۶,۲۶۰	۱۲۲,۰۰۸	۱۴۷,۵۷۸	
۳۰۲۳۳	برنامه تأمین حفاظت و مرمت میراث غیرمنقول با ارزش فرهنگی تاریخی	۱۷۵,۰۰۰	۲۵۳,۹۸۱	۰	۱,۴۵۲,۵۵۰	۶۲۲,۷۸۹	۸۲۹,۷۶۱	۴۲۸,۹۸۱	۸۷۶,۷۷۰	۱,۸۸۱,۵۳۱	
۳۰۲۳۴	برنامه تأمین حفاظت و مرمت اشیای باارزش فرهنگی تاریخی	۴۰,۵۰۰	۱۲۴,۷۱۷	۰	۰	۰	۰	۱۶۵,۲۱۷	۱۲۴,۷۱۷	۱۶۵,۲۱۷	
۳۰۲۳۴	برنامه تشویق گردشگری داخلی	۱۹۵,۹۳۰	۱۲۳,۵۵۰	۰	۰	۰	۰	۳۱۹,۴۸۰	۱۲۳,۵۵۰	۳۱۹,۴۸۰	
۳۰۲۳۸	برنامه توسعه زیرساخت‌های مورد نیاز گردشگری	۰	۰	۰	۲,۰۳۷,۵۰۱	۱,۱۲۴,۰۲۱	۹۱۳,۴۸۰	۰	۱,۱۲۴,۰۲۱	۲,۰۳۷,۵۰۱	
۳۰۲۲۴	برنامه جذب گردشگران ورودی به کشور	۱۵۵,۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۵۵,۰۰۰	۰	۱۵۵,۰۰۰	
۳۰۲۶۳	برنامه گسترش خدمات موزه‌ای	۱۰۳,۸۰۰	۸۴,۵۷۷	۰	۶۷۴,۶۳۲	۱۳۲,۲۶۷	۸۰۶,۸۹۹	۱۸۸,۳۷۷	۲۱۶,۸۴۴	۹۹۵,۲۷۶	
	جمع کل	۶۹۷,۳۰۰	۶۶۷,۵۱۵	۱۰,۰۰۰	۲,۴۱۷,۸۷۳	۱,۹۲۰,۳۹۵	۴,۳۳۸,۲۶۸	۱,۳۷۴,۸۱۵	۲,۵۸۷,۹۱۰	۵,۷۱۳,۰۸۳	

* مجموع اعتبار برنامه پژوهش‌های کاربردی $100 \times$ سهم برنامه پژوهش‌های کاربردی از اعتبارات سازمان
مجموع اعتبارات سازمان

۱. اعتبارات درج شده در این جدول از پیوست ۴ لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ استخراج شده است.

تحلیل جدول ۵: همانطوری که در جدول ۳ نشان داده شده است، بیشترین سهم اعتبارات لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ به برنامه توسعه زیرساخت‌های گردشگری (۳۶ درصد) اختصاص دارد. همچنین ۳۳ درصد اعتبارات لایحه به برنامه تأمین حفاظت و مرمت میراث غیرمنقول باارزش فرهنگی تاریخی و ۱۷ درصد اعتبارات به برنامه گسترش خدمات موزه‌های اختصاص داده شده است. یعنی ۸۶ درصد اعتبارات به سه برنامه و ۱۴ درصد به سایر برنامه‌ها اختصاص داده شده و اعتبار برنامه‌های تأمین، حفاظت و مرمت اشیای باارزش فرهنگی تاریخی، جذب گردشگران ورودی به کشور نیز تنها ۳ درصد است. برنامه پژوهش‌های کاربردی نیز ۰/۲ درصد و برنامه تشویق گردشگری داخلی نیز حدود ۶ درصد اعتبارات را به خود اختصاص داده‌اند.

همانطور که از جدول توزیع اعتبارات میان برنامه‌های مختلف نیز به دست می‌آید، سهم برنامه‌های توسعه گردشگری داخلی و جذب گردشگران ورودی در مقایسه با تکالیف قانونی برای توسعه گردشگری بسیار ناچیز است.

پیشنهادهای

۱. با توجه به تأکید بند «د» ماده (۱۱) قانون برنامه پنجم توسعه مبنی بر بیمه آثار فرهنگی و عدم لحاظ این امر در هیچ‌یک از برنامه‌های ارائه شده، پیشنهاد می‌گردد بخشی از اعتبارات برنامه اکتشاف باستان‌شناختی و تاریخی (ردیف ۳۰۲۷۷)، برنامه تأمین، حفاظت و مرمت میراث غیرمنقول باارزش فرهنگی و تاریخی (ردیف ۳۰۲۳۳) و برنامه تأمین، حفظ و مرمت اشیای باارزش فرهنگی و تاریخی (۳۰۲۳۴) به بیمه آثار فرهنگی حوزه‌های ذیربط برنامه‌های فوق‌الذکر اختصاص یابد.
۲. با توجه به اجرای طرح هدفمندی یارانه‌ها و متأثر شدن طرف‌های تقاضا و عرضه گردشگری از پیامدهای این طرح پیشنهاد می‌گردد به منظور کمک به اقشار متوسط و کم‌درآمد و نیز حمایت از عرضه‌کنندگان گردشگری خصوصاً هتل‌ها و در نتیجه توسعه گردشگری داخلی، بخشی از اعتبارات ردیف‌های (۳۰۲۳۸۰۰۵ جدول ۴ گزارش) و (۳۰۲۳۸۰۱۷ جدول ۴ گزارش) به برنامه تشویق گردشگری داخلی (ردیف ۳۰۲۳۷) منتقل گردد.
۳. با توجه به بند «۹» سیاست‌های کلی اشتغال، ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری مورخ ۱۳۹۰/۴/۲۸ مبنی بر گسترش و استفاده بهینه از ظرفیت‌های گردشگری و نیز ماده (۳) قانون برنامه پنجم توسعه مبنی بر گسترش فرهنگ ایرانی اسلامی از طریق میراث فرهنگی و گردشگری و همچنین با در نظر گرفتن اعتبار اندک برنامه جذب گردشگران ورودی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱، پیشنهاد می‌گردد بخشی از اعتبارات ردیف ۳۰۲۳۸ به برنامه تشویق گردشگری داخلی (ردیف ۳۰۲۳۷) منتقل گردد.
۴. با توجه به بند «ه» ماده (۱۱) قانون برنامه پنجم مبنی بر شناسایی و حمایت از آثار فرهنگی و تاریخی و میراث معنوی و فرهنگی ایران در دیگر کشورها پیشنهاد می‌گردد برای این امر اعتباراتی از محل (ردیف ۳۰۲۹۱) در نظر گرفته شود.
۵. با توجه به الزام قانونی مرکز آمار ایران (طبق ماده (۵۴) قانون برنامه پنجم) بر تهیه، اعلام و انتشار آمارهای رسمی کشور و نیز عدم اقدام درخور توجه سازمان میراث فرهنگی در تهیه حساب‌های اقماری گردشگری، علیرغم تخصیص بودجه از آغاز برنامه چهارم تاکنون، پیشنهاد می‌گردد اعتبار (ردیف ۱۰۴۰۶) به مرکز آمار ایران واگذار گردد و آن دستگاه مکلف شود آمار مورد نیاز گردشگری را تهیه نماید.
۶. با توجه به آیین‌نامه اجرایی قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی مورخ ۱۳۸۳/۵/۲۶ مبنی بر اینکه «درآمدهای ناشی از ارائه خدمات به گردشگران خارجی در حکم صادرات غیرنفتی محسوب شده و تسهیلات و امتیازات قانونی صدور خدمات و کالاهای غیرنفتی به صنعت

گردشگری نیز تسری یابد».

بررسی اجمالی بازار گردشگری کشورمان نشان‌دهنده این واقعیت است که توازن بین گردشگران ورودی و خروجی وجود نداشته و سالیانه تعداد قابل توجهی از ایرانیان به خارج از کشور سفر کرده و نیز مبالغ بسیار زیادی صرف این‌گونه سفرها می‌گردد.

یکی از دلایل این مسئله نبود انگیزه‌ها و مشوق‌های مالی کافی برای تورگردان‌ها و آژانس‌های مسافرتی جهت جذب گردشگران خارجی می‌باشد. لذا در شرایطی که به‌خاطر تصویرسازی خلاف واقع و منفی از ایران، تورگردانان و آژانس‌های مسافرتی نقش مهمی بر غلبه بر این شرایط و جذب گردشگران خارجی دارند، ناکافی بودن مشوق‌های مالی فعالیت در بازار گردشگران ورودی از یکسو و قابل توجه بودن عواید حاصل از فعالیت بر بازار گردشگران خروجی ازسوی دیگر موجب گردیده است عمده فعالیت‌های این نهادها به خروج مسافر از کشور منتج گردد.

لذا با توجه به آیین‌نامه فوق‌الذکر و وضعیت بازار گردشگری کشورمان پیشنهاد می‌گردد بخشی از اعتبارات سازمان توسعه تجارت و همچنین برنامه توسعه صادرات غیرنفتی (ردیف ۴۰۵۱۲) جهت حمایت از برنامه جذب گردشگران ورودی به کشور (ردیف ۳۰۲۴۴) اختصاص یابد.

۷. با توجه به تصریح مورد یک بند «ج» اساسنامه سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی مبنی بر فعالیت این سازمان در زمینه گردشگری و نیز در راستای تحقق ماده (۳) قانون برنامه پنجم مبنی بر تلاش در جهت گسترش فرهنگ ایرانی - اسلامی از طریق میراث و گردشگری، پیشنهاد می‌گردد بخشی از اعتبار برنامه «توسعه همکاری‌ها و مبادلات فرهنگی بین‌المللی» (ردیف ۳۰۲۴۰) سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی به‌منظور شناساندن توانمندی‌های گردشگری فرهنگی و حمایت از برنامه جذب گردشگران ورودی به کشور (ردیف ۳۰۲۴۴) اختصاص یابد.

۸. مطالعه چگونگی نقش‌آفرینی نهادهای حکومتی در ترفیع گردشگری حاکی از این واقعیت است که به غیر از سازمان‌های گردشگری کشورها که مسئولیت اصلی توسعه گردشگری را برعهده دارند، نهادهای دیگری از جمله وزارت امور خارجه دارای نقشی مهم می‌باشند. به‌خاطر عدم دسترسی به ریزبرنامه‌های این وزارتخانه، علیرغم پیگیری‌های صورت‌پذیرفته، امکان ارائه پیشنهاد مشخصی که از محل چه برنامه‌هایی در این وزارتخانه می‌توان به توسعه گردشگری کشور مدد رساند، میسر نگردد. با این وجود با درنظر داشتن نقش کلیدی این وزارتخانه، پیشنهاد می‌گردد برنامه‌ای ذیل برنامه‌های وزارت خارجه در جهت توسعه گردشگری اضافه شود.

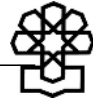
۹. با توجه به ماده (۳) قانون برنامه توسعه و نیز تصریح «سند ملی توسعه در سطح بین‌الملل صداوسیما» مبنی بر فعالیت این نهاد در زمینه شناساندن و معرفی فرهنگ و تمدن اسلامی - ایرانی

و نیز همکاری با مراکزی از جمله ایرانشناسی، پیشنهاد می‌گردد بخشی از اعتبار برنامه‌های تولید سیما (ردیف ۳۰۲۴۲)، تولید صدا (۳۰۲۴۳) و نیز برنامه توسعه همکاری‌ها و مبادلات فرهنگی بین‌المللی (ردیف ۳۰۲۴۰) به معرفی جاذبه‌های فرهنگی - گردشگری کشورمان از طریق صداوسیما اختصاص یابد.

۱۰. بخش قابل توجهی از بودجه در نظر گرفته شده برنامه توسعه زیرساخت‌های مورد نیاز گردشگری (ردیف شماره ۳۰۲۳۸) به مناطق نمونه اختصاص داده شده است. این درحالی است که سازمان حق هزینه‌کرد اعتبارات را در مورد مناطق نمونه ندارد. براساس ماده (۷) آیین‌نامه ایجاد مناطق نمونه گردشگری «ایجاد تأسیسات زیربنایی و خدماتی در داخل منطقه برعهده سرمایه‌گذار خواهد بود و کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات، شرکت‌های دولتی مکلفند پس از تأسیس مناطق خدمات خود را در ورودی منطقه با شرایط و نرخ‌های مصوب در شهرها و روستاهای هم‌جوار منطقه به سرمایه‌گذاران و بهره‌برداران ارائه نمایند».

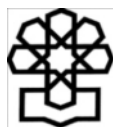
همچنین فقدان چشم‌انداز مشخص و برنامه منسجم درخصوص مناطق نمونه گردشگری موجب گردیده است تا علیرغم تخصیص بودجه‌های قابل توجه به این امر (رجوع کنید به قوانین بودجه از سال ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۰) توفیق سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در این زمینه بسیار اندک باشد. لذا با توجه به این موضوع بهتر است دولت مکلف گردد اعتبارات ردیف شماره ۳۰۲۳۸ را در غیر از مناطق نمونه هزینه کند.

۱۱. با توجه به تصویب‌نامه هیئت محترم وزیران مورخ ۱۳۸۶/۱۲/۲۶ وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی، وزارت کشور، وزارت مسکن و شهرسازی، وزارت نیرو و وزارت راه و ترابری موظف می‌باشند در امور واگذاری زمین مورد نیاز، انشعاب و انتقال آب و برق، ایجاد دسترسی و احداث مسیرهای مورد نیاز از محل منابع داخلی با سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری همکاری نمایند. همچنین با توجه به اینکه اعتبارات برنامه کمک‌های فنی و اعتباری و احداث سرویس‌های بهداشتی بین‌راهی (ردیف شماره ۳۰۲۳۸۰۱۷) از ابتدای برنامه چهارم برای این منظور در نظر گرفته شده، پیشنهاد می‌شود اعتبارات برنامه فوق کاهش یافته و نیز سازمان میراث فرهنگی موظف گردد اقدامات انجام شده در این خصوص را گزارش دهد.

منابع و مآخذ

۱. لایحه بودجه سال ۱۳۹۱.
۲. قانون بودجه سال ۱۳۹۰.
۳. قانون برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران.
۴. مجموعه قوانین و آیین‌نامه‌های میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، سازمان میراث فرهنگی و گردشگری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۲۲۷۷

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور ۳۷. میراث فرهنگی صنایع دستی و گردشگری

نام دفتر: مطالعات فرهنگی (گروه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری)

تهیه و تدوین: علی اصغر شالبافیان

ناظر علمی: سینا کلهر

مناقضی: کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی:

۱. لایحه بودجه سال ۱۳۹۱

۲. اعتبارات سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

تاریخ انتشار: ۱۳۹۰/۱۲/۱۳